

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ЗВ'ЯЗКУ ІМ. О.С. ПОПОВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Протокол засідання Вченої ради
ОНАЗ ім. О.С. Попова
№ 8 від 07.05.2020р.

«ВВЕДЕНО В ДІЮ»
Ректор ОНАЗ ім. О.С. Попова
П.П.Воробієнко
П.П.Воробієнко
«21» травня 2020р.
Наказ № 01-02-138

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок реалізації студентами
права на вільний вибір навчальних дисциплін
в Одеській національній академії зв'язку ім. О.С. Попова

Одеса 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Тимчасове Положення про порядок реалізації студентами ОНАЗ ім. О.С. Попова (далі - Академія) права на вільний вибір навчальних дисциплін (далі - Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», від 01.07.2014 р. №1556-VII та «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, нормативно-інструктивних документів Міністерства освіти і науки України, Статуту Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова, Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін в Одеській національній академії зв'язку ім. О.С. Попова ухвалене вченою радою ОНАЗ ім. О.С. Попова від 01.10.2016 р. (протокол №2) та інших внутрішніх документів Академії.

1.2. Положення регламентує порядок забезпечення студентам можливості вільного вибору навчальних дисциплін в Академії та передбачає наступні процедури:

- розробку Каталогів вибіркових навчальних дисциплін за рівнями вищої освіти та доведення їх до студентів;

- вибір студентами навчальних дисциплін з цих Каталогів;

- організацію вивчення студентами обраних дисциплін (формування навчальних груп та визначення форм організації навчального процесу).

1.3. Обсяг вибіркових навчальних дисциплін становить не менше 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. Тобто, для першого (бакалаврського) рівня - не менше 60 кредитів ЄКТС, для другого (магістерського) - не менше 22,5 кредитів ЄКТС (для освітньої програми обсягом 90 кредитів) та не менше 30 кредитів ЄКТС (для освітньої програми обсягом 120 кредитів), для третього (доктор філософії) - не менше 7,5 кредитів ЄКТС.

1.4. Передбачений об'єм кредитів вибіркових навчальних дисциплін за рівнями освіти кожної спеціальності створює умови для досягнення здобувачем освіти наступних цілей:

- ознайомлення з сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань та розширення чи поглиблення знань в рамках загальних компетентностей;

- поглиблення професійної підготовки в межах обраної спеціальності та освітньої програми, здобуття додаткових чи розширення існуючих результатів навчання в рамках загально-професійних чи фахових компетентностей;

– більш повне задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів для потреб суспільства та для розширення й поглиблення підготовки за обраною індивідуальною траєкторією навчання студента.

1.5. Студенти обирають дисципліни відповідно до навчальних планів, за якими вони навчаються. При цьому студент має право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших освітніх програм, за погодженням з дирекцією навчально-наукового інституту та завідувачем відповідної випускаючої кафедри.

1.6. В навчальному плані кожної освітньої програми зазначаються вибіркові дисципліни двох категорій: циклу загальної підготовки (Вибіркові освітні компоненти з загальноакадемічного Каталогу) та циклу професійної підготовки (Вибіркові освітні компоненти з міжінститутського/інститутського / кафедрального Каталогів).

Каталог вибіркових дисциплін є систематизованим анотованим переліком дисциплін які відносяться до вибіркової складової освітньої програми для певного рівня вищої освіти. Зміст відповідних каталогів дисциплін у вигляді переліку вибіркових дисциплін є додатком до навчального плану.

1.7. Переліки вибіркових дисциплін повинні відповідати принципам альтернативності, змагальності та академічної відповідальності (не припустимо нав'язування певних вибіркових дисциплін в інтересах кафедр чи окремих стейкхолдерів), а зміст їх повинен відповідати вимогам: актуальність, науковість, інноваційно-дослідницький характер, зв'язок з практикою, враховувати професійну специфіку, а також науково-дослідницьку діяльність викладачів.

1.8. Результати вибору студентом навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані наступного навчального року в розділі «Обрані дисципліни».

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ КОМПОНЕНТІВ / ДИСЦИПЛІН

2.1. В Академії передбачені наступні загальні підходи до формування вибіркової частини навчальних планів всіх рівнів вищої освіти за циклами підготовки:

2.1.1. До циклу загальної підготовки входять дисципліни вільного вибору з загально академічного Каталогу (далі ЗА-Каталог), на базі яких формуються soft skill компетентності: філософські, психологічні, екологічні, правові й інші дисципліни та іноземна мова професійного спрямування.

2.1.2. Здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти кожного семестру, починаючи з другого курсу, мають вивчати не менше однієї дисципліни з ЗА-Каталогу. Здобувачі другого (магістерського) та третього (доктор філософії) рівнів вищої освіти можуть обирати дисципліни з ЗА-Каталогу, починаючи з першого семестру навчання.

Обсяг дисциплін вільного вибору ЗА-Каталогу становить не менше 3 кредитів ЄКТС. Виключення можливі для здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти.

2.1.3. До циклу професійної підготовки входять дисципліни вільного вибору з між інститутських / інститутських / кафедральних Каталогів (далі І-Каталоги). До них входять дисципліни, які беруть участь у формуванні загальних (фахових) компетентностей, відповідно до стандарту вищої освіти спеціальності та / або освітньої програми.

Обсяг дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки рекомендується робити не менш 4 кредитів ЄКТС та, за можливістю, уніфікувати (як мінімум в межах одного семестру).

2.1.4. В разі необхідності рекомендується формувати перелік дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки у вигляді впорядкованої послідовності їх вивчення відповідно до структурно-логічної схеми підготовки, зазначеної в освітній програмі. В такому випадку це відображається в пре реквізитах кожної дисципліни (вноситься відповідний запис в графі "вимоги до початку вивчення дисципліни" в І-Каталозі).

Обсяг та види аудиторних занять, форма семестрового контролю дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки визначається відповідним навчальним планом.

2.1.5. Кожного семестру, починаючи з другого курсу для бакалаврів та другого семестру для магістрів та аспірантів, студент має вивчати не менше однієї дисципліни вільного вибору з І-Каталогів.

2.2. Принципи формування ЗА-Каталогу дисциплін наступні:

2.2.1. У каталозі надається короткий опис кожної дисципліни (анотація), вказуються пререквізити (вимоги до початку вивчення дисципліни) і постреквізити (результати навчання) дисципліни, обсяг в кредитах ЄКТС, кафедра яка забезпечує викладання та інше.

Внесені до ЗА-Каталогу вибіркові дисципліни повинні мати повне інформаційне та методичне забезпечення, необхідне для засвоєння дисципліни відповідно до вимог Академії.

За зміст та реалізацію вибіркової дисципліни в освітньому процесі несе відповідальність завідувач кафедри за якою закріплено викладання відповідної дисципліни.

2.2.2. ЗА-Каталог формує навчальний відділ за наступною процедурою:

– до 30 вересня кафедри, що забезпечують викладання загально вибіркових дисциплін, надають до навчально-методичного відділу анотований перелік (Додаток 1) відповідних дисциплін. Не допускаються однакові назви та /чи описи дисциплін, що пропонуються для вибору студентам різних інститутів;

– навчальний відділ до 31 жовтня здійснює експертизу наданих матеріалів та формує ЗА-Каталог вибіркових навчальних дисциплін для їх затвердження;

– до кінця першого семестру затверджений Вченою радою Академії ЗА-Каталог вибіркових навчальних дисциплін публікується і розміщується в інформаційному просторі Академії для загального ознайомлення.

2.2.3. До початку процесу обрання студентами дисциплін, викладачі кафедри, що забезпечують викладання загально академічних вибіркових дисциплін, за заявкою дирекцій навчально-наукових інститутів можуть проводити для студентів презентації запропонованих дисциплін.

2.3. Принципи формування між інститутських, інститутських, кафедральних переліків вибіркових навчальних дисциплін (І-Каталогу) наступні:

2.3.1. І-Каталог формується відповідно до розроблених в інститутах Положень.

2.3.2. Рекомендується наступна послідовність дій по формуванню І-Каталогів:

– для розробки та / чи оновлення переліку вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки для формування І-Каталогу до 01 жовтня в інститутах створюються робочі групи під керівництвом голів методичних комісій (відповідальних в дирекції за навчальну роботу);

– робочі групи аналізують методичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення запропонованих викладачами випускових кафедр вибіркових дисциплін щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі економіки, напрямку наукових досліджень, попит на відповідні компетентності на ринку праці тощо); кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, відгуки студентів щодо якості викладання); навчально-методичне забезпечення (програма та силабус дисципліни, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); інформаційно-дидактичне забезпечення (наявність презентацій, відео-матеріалів, демонстраційних матеріалів, зразків тощо),

матеріально-технічне забезпечення (наявність обладнання / програмного забезпечення для проведення лабораторних занять / комп'ютерних практикумів);

– перелік дисциплін кафедрального І-Каталогу формується в межах відповідної освітньої програми;

– перелік дисциплін інститутського І-Каталогу формується в межах відповідної спеціальності (єдиний для всіх кафедр одного інституту на яких навчаються студенти відповідної спеціальності);

– перелік дисциплін між інститутського І-Каталогу формується в межах відповідної галузі знань, або Міжгалузевий;

– обрані робочими групами переліки дисциплін І-Каталогу затверджуються Вченими радами відповідних інститутів у випадку між інститутських І-Каталогів - Вченими радами всіх причетних інститутів та подаються на затвердження Методичною радою Академії в листопаді;

– затвержені в установленому порядку І-Каталоги вибіркових дисциплін розміщують на офіційному сайті інституту для ознайомлення (наприклад у розділі Інформаційні пакети / каталоги курсів) в грудні - січні.

2.3.3. Викладачі, спільно з дирекціями навчально-наукових інститутів, в поза навчальний час проводять для студентів презентації вибіркових навчальних дисциплін до початку процесу вибору студентами дисциплін. Також, за потреби, надаються консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії.

3. ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ СТУДЕНТОМ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Процедура вибору дисциплін студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дисциплін з ЗА-Каталогу та І-Каталогу здійснюється на початку другого семестру. Обрані дисципліни вивчатимуться протягом наступного навчального року. Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів відповідних років підготовки.

3.2. Процедура вибору дисциплін студентами другого (магістерського) рівня вищої освіти дисциплін з ЗА-Каталогу та І-Каталогу здійснюється з дня зарахування та до початку занять першого року навчання. Обрані дисципліни вивчатимуться у першому та другому семестрі того ж року навчання. Дисципліни вільного вибору для вивчення протягом третього семестру академічного профілю магістри обирають на початку другого семестру першого року навчання. Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів відповідних років підготовки.

3.3. Вибір дисциплін з ЗА-Каталогу здійснюється наступним чином:

– перший етап - формування за поданням кафедр каталогу дисциплін вільного вибору та виставлення його на сайті кафедри. Етап здійснюється за участю дирекцій навчально-наукових інститутів;

– другий етап - ознайомлення студентів з процедурою вибору, строками та каталогами дисциплін вільного вибору. Етап виконується на випускаючих кафедрах за участі дирекції навчально-наукових інститутів;

– третій етап - внесення до сайту навчально-наукового інституту переліку дисциплін для вибору та створення доступу до нього студентів з врахуванням року навчання та індивідуальності / специфіки спеціальності (за наявності);

– четвертий етап - здійснення студентами вибору дисциплін для вивчення у наступному навчальному році. Тривалість вибору - не менше двох тижнів. Етап контролюється дирекцією навчально-наукового інституту з метою забезпечення участі всіх студентів у процедурі вибору дисциплін;

– п'ятий етап – опрацювання навчально-науковими інститутами результатів вибору дисциплін та формування навчальних груп для вивчення кожної дисципліни, враховуючи нормативну чисельність студентів в групі, яка становить для бакалаврів 20 - 30 осіб, для магістрів 10 - 30 осіб. Навчальні групи формуються з врахуванням наявного розподілу студентів за академічними групами та потоками;

– шостий етап - в разі неможливості формування навчальних груп для вивчення певної дисципліни нормативної чисельності, студентам, як правило, надається можливість здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп, або, в окремих випадках, за обґрунтованою заявою та рішенням забезпечуючої кафедри надається можливість опанувати обрану дисципліну за допомогою інших форм навчання (індивідуальні консультації).

3.4. Фінальна інформація стосовно обраних студентами дисциплін, кількості груп, їх особовий склад тощо, враховується:

– навчально-науковим інститутом для формування індивідуальних планів студентів та формування педагогічного навантаження викладачів;

– навчальним відділом для складання розкладу занять.

3.5. Вибір дисциплін з І-Каталогів здійснюється відповідно до Положень, розроблених на факультетах / інститутах.

3.6. Нормативна чисельність студентів в групах для вивчення дисциплін циклу професійної підготовки складає 15-25 для бакалаврів та 5-25 для магістрів.

3.7. Якщо студент із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається в

деканат із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши відповідні документи Студент, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які дирекція навчально-наукового інституту та завідувач випускаючої кафедри вважатимуть потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

3.8. Окрім вибору навчальних дисциплін з циклу вибіркового відповідного навчального плану, студент може формувати свою індивідуальну освітню траєкторію, обираючи деякі компоненти ряду нормативних дисциплін, а саме:

– в дисципліні «Фізичне виховання» - обирати вид рухової активності шляхом обрання відділення за видом спорту або теоретичного курсу;

– в дисципліні «Іноземна мова» - обирати мову (англійську, німецьку, французьку) та рівень вивчення (А чи В);

– в переддипломній практиці - місце проходження практики та тему роботи;

– перед початком дипломування - наукового керівника та тему дипломної роботи /проекту.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

4.2. Контроль за виконанням Положення покласти на проректора з навчальної роботи.

4.3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.

Начальник НВ

Кременчук Л.В.

ПОГОДЖЕНО:

Директор Б та СК

Захарченко Л.А.

Директор ННІ ІКПІ

Стрелковська І.В.

Директор ННІ КБК та ТЗІ

Васіліу Є.В.

Директор ННІ ЗН

Йона Л.Г.